

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-296(2) TAIS-23-1721(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL JURGIO BAGUŽIO PETICIJOJE IŠDĖSTYTŲ REIKALAVIMŲ IR PASIŪLYMŲ NETENKINIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Išstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas Data iš kalendoriaus	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdis ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Pareiškėjas kreipėsi į Vyriausybės peticijų komisiją. Peticijoje pareiškėjas nurodo, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintose *Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėse* (toliau – Taisyklės) vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme ir kituose atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Vietinės rinkliavos sąvoka suprantama taip, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme. Pareiškėjas teigia, kad **rinkliava – tai mokestis už gautą paslaugą**, neatsižvelgiant į tai, ar paslauga valstybinė, ar savivaldos: už tiekiamą vandenį, dujas, elektrą, komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą ir t. t. Mokesčiai yra privaloma neatlyginamo pobūdžio įmoka (PVM, PSD). Peticijoje keliamas klausimas, jei rinkliava – tai mokestis už paslaugą, **ar privalo būti priverstinis paslaugos teikimas**, jei jos žmogus tos paslaugos nenori gauti. *Pareiškėjo teigimu, Taisyklės iškreipia rinkliavos sąvoką ir neatitinka įstatymų nuostatų. Rinkliava tapo mokesčiu. Komunalinių atliekų surinkimas – paslauga ir apie paslaugos būtinumą turi spręsti pats nekilnojamojo turto savininkas. Negavus paslaugos už ją mokėti nereikia.* Mokami tik mokesčiai, kuriuos administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija.

Finansų ministerijos teigimu, mokesčių ir rinkliavų sąvokos yra apibrėžtos konkrečiuose mokesčių įstatymuose. Mokesčių administravimo įstatyme nustatyta: „25. Mokestis – mokesčio įstatyme mokesčių mokėtojų nustatyta piniginė prievolė valstybei. Šiame įstatyme mokesčio sąvoka apima ir 13 straipsnyje nurodytas įmokas ir rinkliavas.“

Rinkliavų įstatyme nustatyta: „1. Valstybės rinkliava – privaloma įmoka už valstybės ir vietos savivaldos institucijų, įstaigų, tarnybų ar organizacijų (toliau – institucijos), išskyrus teismus, teikiamas paslaugas, išskyrus specialiuose įstatymuose nustatytas paslaugas, už kurias šiuose įstatymuose nustatyta tvarka numatytas kitoks atlyginimas.“

„3. Vietinė rinkliava – savivaldybės tarybos sprendimu ir jos nustatyta tvarka nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje.“ Rinkliavų įstatyme pateiktame sąvokos „vietinė rinkliava“ paaiškinime, skirtingai nei pateiktame sąvokos „valstybės rinkliava“ paaiškinime, nėra sąsajos su paslaugų teikimu (suteikimu), *vietinė rinkliava yra viešosios teisės reglamentuojama privaloma įmoka (mokejimas) į konkrečios savivaldybės biudžetą, todėl pareiga ją mokėti atsiranda viešosios teisės nustatytomis sąlygomis ir apimtimi.*

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, plėtodama ankstesnę praktiką, 2014 m. sausio 28 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A556-334/2014 pabrėžė, kad „vietinė rinkliava ir iš jos kylantys teisiniai santykiai yra viešosios teisės reguliavimo dalykas. Šie santykiai – tai valdingo pobūdžio teisiniai santykiai tarp vietinės rinkliavos mokėtojų ir vietos savivaldos institucijų (šių institucijų įgaliojimus įgyvendinančių asmenų). Todėl, kaip ir dėl mokesčių, taip ir dėl vietinių rinkliavų su jų mokėtojais nesitariama. Taigi, vien faktinė aplinkybė, jog atitinkamas fizinis ar juridinis asmuo yra laikytinas vietinės rinkliavos mokėtoju pagal savivaldybės tarybos sprendimą, kuriuo nustatyta rinkliava, ir (ar) rinkliavos nuostatus, suponuoją šio asmens pareigą nustatyta tvarka ir terminais mokėti atitinkamo dydžio vietinę rinkliavą. **Vietinės rinkliavos mokėtojas neturi diskrecijos pasirinkti, ar vykdyti šią pareigą, ar ne, nuo pareigos mokėti vietinę rinkliavą vykdymo jis gali būti atleistas tik atitinkamų norminių teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka.**“

Aplinkos ministerijos teigimu, Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatos *įpareigoja savivaldybes, nustatant rinkliavos ar įmokos dydį, vadovautis Taisyklėmis.* Atsižvelgiant į Taisyklių nuostatas, rinkliavos ar įmokos dydis turi būti toks, kad iš nekilnojamojo turto objektų savininkų arba jų įgaliotų asmenų surinktomis lėšomis būtų apmokėtos visos būtinosios su komunalinių atliekų tvarkymu susijusios sąnaudos, kurias sudaro ne tik atliekų turėtojų komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos, bet ir, pavyzdžiui, komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros atnaujinimo,

kompostavimo aikštelių, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos, sąvartynų eksploatavimo sąnaudos, netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo sąnaudos.

Pareiškėjo siūlymas sujungti Atliekų tvarkymo įstatymą, Rinkliavų įstatymą ir Turizmo įstatymą pagal vienintelį pareiškėjo siūlomą kriterijų „paslaugos“ nėra pagrįstas, nes skirtinga nurodytų įstatymų paskirtis ir reguliavimo sritis.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma *pritarti* Vyriausybės *Peticijų komisijos išvadai netenkinti* Jurgio Bagužio peticijoje *išdėstytų reikalavimų* ir pasiūlymų dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“, pakeitimo ir Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo ir Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo jungimo.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas derintas su Teisingumo ministerijai, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Finansų ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija.
Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo.
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pastabų dėl Nutarimo projekto neturėjo, tačiau atkreipė dėmesį, kad atsižvelgiant į galiojantį teisinį reglamentavimą dėl asmens duomenų apsaugos Nutarimo projekte galima nurodyti tiek visą fizinio asmens vardą ir pavardę, tiek jo inicialus.
Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabas dėl asmens duomenų nurodymo Nutarimo projekte vietoje peticijos rengėjo inicialų „J. B.“ įrašomas jo visas vardas ir pavardė „Jurgis Bagužis“. Teisingumo ministerijos pateiktos teisės technikos pastabos suderintos darbo tvarka.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje pastabų ir pasiūlymų neturi.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja